

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КУЛЬТУРА ФАХОВОЇ МОВИ»**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	обов'язковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3/ 90
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 6 год.
	Практичні – 6 год.
	Самостійна робота – 78 год.
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Кучеренко Ірина Анатоліївна , доктор педагогічних наук, професор. Мамчур Лідія Іванівна , доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	1909irina@gmail.com +380(68)-794-85-73 1508mamchur@gmail.com +380(88)-875-40-50
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування фахової комунікативної компетентності й компетентності спілкування державною українською мовою; вироблення фахових знань, умінь та навичок щодо дотримання нормативного усного та писемного літературного мовлення в різних сферах комунікації, зокрема у сфері професійного спілкування; оволодіння різновидами стилів української літературної мови в професійній діяльності; вироблення здатності здійснювати комунікативну діяльність у професійному спілкуванні.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- формувати фахову комунікативну компетентність, компетентності спілкування державною українською мовою;
- розвивати й удосконалювати фахову культуру мовлення;
- удосконалити і систематизувати знання з української літературної мови загалом і культури фахової мови зокрема;
- забезпечити оволодіння нормами сучасної української орфоєпії, орфографії, лексики, граматики, стилістики і культури фахового спілкування на рівні знань, умінь та навичок;
- розвивати мотивацію і внутрішню потребу у дотриманні норм сучасної української мови і культури фахової мови;
- розвивати вміння та навички здійснювати комунікативну діяльність у професійному спілкуванні;
- виховувати національну свідомість і мовну самосвідомість.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- сучасну українську літературну мову;
- роль та функції мови у суспільстві;
- мовну норму та її види;
- орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, орфографічні, стилістичні норми сучасної української мови та їх особливості використання у фаховому мовленні;
- основні стилі сучасної української літературної мови, типи мовлення та особливості їх функціонування у фаховому спілкуванні;
- сутність та особливості культури мови і культури мовлення;
- характерні ознаки, мовні засоби та основні жанри наукового стилю;
- характерні ознаки, мовні засоби та основні жанри офіційно-ділового стилю мовлення;
- поняття про документ, реквізити документів, сучасні вимоги до оформлення ділових паперів;
- особливості усного та писемного фахового спілкування;

- невербальні засоби спілкування;
- мовленнєвий етикет.

уміти:

- дотримуватися нормативного усного та писемного літературного мовлення в різних сферах комунікації, зокрема у процесі фахового спілкування;
- володіти різновидами стилів української літературної мови у професійній діяльності;
- оволодіти нормами сучасної української літературної мови;
- аналізувати лінгвістичні одиниці всіх рівнів мови;
- доречно і нормативно правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів і з урахуванням мовленнєвої ситуації та стилю, типу й жанру мовлення;
- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливої інформації з різних джерел, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології;
- продукувати тексти різних стилів, типів і жанрів мовлення;
- вдало висловлювати думки для успішного вирішення завдань у професійній діяльності;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти різних стилів і типів мовлення;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- ефективно користуватися мовними, стилістичними й етичними нормами мовлення у межах професійної діяльності.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях, у тому числі іноземною мовою.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Українська мова у житті нації.
- Тема 2. Культура мовлення на орфоепічному рівні.
- Тема 3. Культура мовлення на лексичному рівні.
- Тема 4. Граматичні аспекти культури мовлення.
- Тема 5. Орфографічна правильність фахової мови.
- Тема 6. Стилістичні аспекти культури фахового мовлення.
- Тема 7. Культура наукової мови.
- Тема 8. Культура офіційно-ділового мовлення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Гарбар І. В., Гарбар А.І. Культура мовлення : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с. <http://surl.li/fnilzq>
2. Кузнецова Г. П., Корчова О. М., Кухарчук І. О., Холявко І. В. Культура мовлення та риторика: навчальний посібник. Глухів:, 2020. 324 с. <http://surl.li/ugpujr>
3. Культура мовлення та риторика : навч. посіб. / Г. Кузнецова та ін. Глухів : Глухів. НПУ ім. О. Довженка, 2020. 323 с.
4. Культура української наукової мови: посібник. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022. 48 с. <http://surl.li/gmljwy>
5. Культура фахового мовлення вчителя. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с. <http://surl.li/hwelcz>
6. Кучеренко І.А., Мамчур Л.І. Культура фахової мови: методичні рекомендації для самостійної роботи та індивідуального навчально-дослідного завдання. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 26 с. <https://surli.cc/miukpw>
7. Кучеренко І.А., Мамчур Л.І. Культура фахової мови: навчально-методичний комплекс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 96 с. <https://surl.lt/tdlyof>
8. Локайчук С. М., Приймачок О. І. Фахова українська мова та академічна риторика : методичні рекомендації. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2023. 71 с. <http://surl.li/phlwqy>
9. Мафтин Л.В. Культура фахового мовлення вчителя: метод. реком. до

вивчення курсу. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с.
<https://surl.li/yxyljq>

10. Теорія і практика культури мови : курс лекцій / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с.
<http://surl.li/iwsodg>

11. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. <http://surl.li/scndho>

Допоміжні

1. Анісімова О., Лукаш Г., Вишинська І. Місце та роль ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. вимоги до оформлення документів» у системі чинних документів із справочинства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* № 4. 2021. С. 5–14.
<file:///E:/111111/%D072091-1-10-20211225.pdf>

2. Антисуржик : навч. посіб. / О. Сербенська та ін. ; за заг. ред. О.Сербенської. 4-те вид., допов. і перероб. Львів : Априорі, 2023. 302 с.

3. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 284 с.

4. Берегова Г., Предместніков О. Культура мовлення у системі професійної підготовки молоді. Херсон : Олді-плюс, 2021. 272 с.

5. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції українського правопису. Київ : Грамота. 2020. 224 с. <https://detmir.com.ua/product/444358/>

6. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. 2-ге, доп. Київ : КММ, 2019. 208 с.

7. Державна уніфікована система документації Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації Вимоги до оформлення документів.
<https://undiasd.archives.gov.ua/doc/DSTU%204163.pdf>

8. Документаційне забезпечення управління. Тестові завдання для самоконтролю : навч. посібн. / [Л. Р. Качковська, В. В. Петрович, С. В. Чибирак та ін.] ; уклад. О. Б. Герасимчук. Луцьк. 2021. 250 с.

9. ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів». <https://document.vobu.ua/doc/6310>

10. Дубчак О. Перемагати українською. Про мову ненависті й любові. Київ : Віхола, 2022. 144 с.

11. Дубчак О. Чути українською. У світі звуків і букв. Київ : Віхола, 2020. 192 с.

12. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ, 2020. 272с.

13. Педагогічна риторика : метод. реком. до курсу / уклад. : Л. Мафтин, О.Величко. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 60 с.
<http://surl.li/sgtksm>

14. Редько Є.О. Український правопис (коментар до нової редакції): навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 55 с.
<http://surl.li/bfzemi>

15. Сиротич Н. Культура мовлення потребує оновлення. Львів : Свічадо,

2019. 48 с.

16. Скрипник Н. Основи культури і техніки мовлення : навч.-метод. комплекс. Вінниця : Нілан, 2018. 201 с.

17. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 192 с. <http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Є-МОВА : єдина комплексна платформа з вивчення української мови. URL: <https://emova.org.ua/>
2. Мова ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
3. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://speakukraine.net/>
4. Офіційний сайт української мови. URL: <http://ukrainskamova.com/>
5. Словник української мови : академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/>
6. Словопедія. URL: <http://slovopedia.org.ua/32/53392-0.html>
7. Українська мова: Енциклопедія. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
8. Центр культури української мови. <https://centrkum.blogspot.com/>
9. Чак Є. Чи правильно ми говоримо? URL: <http://chak-chy-pravylno-myhovorymo.wikidot.com/>
10. «Як ми говоримо» Бориса Антоненка-Давидовича. URL: <http://yak-myhovorymo.wikidot.com/>